

ELŐTERJESZTÉS

Kalocsa Város Önkormányzat Képviselő- testülete

2024. január 25-i ülésére

Tárgy: emlékszobor állításához terület biztosítása

(Kalocsai Cigány Nemzetiségi Önkormányzat kérelme)

Tisztelt Képviselő-testület!

A Kalocsai Cigány Nemzetiségi Önkormányzat kérelemmel fordult a Kalocsa Város Képviselő-testületéhez, hogy Nagyidai Sztojka Ferencről készítendő szobor állítás céljából biztosítsanak részükre területet a városban. A kérelmük az előterjesztés melléklete.

Nagyidai Sztojka Ferenc a cigányság kiemelkedő alakja. Ő volt az első kortársai között, aki megalkotta a Lovári Szótárat.

A szobrot Kállai András cigány származású szobrászművész készítené el. A szobor felavatásának tervezett időpontja március 12, a Nagyidai Sztojka Ferenc születésnapja lenne.

A szobor elkészítésének a költségeit a nemzetiségi önkormányzat vállalja, a Belváros frekvenciált pontján szeretnék az emlékművet felállítani. A kérelmükben két helyszínt jelöltek meg: **Búzapiactér Coop előtti volt szökőkút, vagy az 56-os emlékpark.**

Határozati javaslat

Kalocsa Város Önkormányzatának képviselő-testülete

- 1.) A Kalocsa , Búzapiac tér (kalocsai belterület 73/2 hrsz) alatti területen, a volt szökőkút területén biztosítja a Kalocsai Cigány Nemzetiségi Önkormányzat részére , hogy Nagyidai Sztojka Ferencről készített szobor felállításra kerüljön,
- 2.) felkéri a cigány nemzetiségi önkormányzat elnökét, hogy a szobor kialakításáról egyeztessen a Városüzemeltetési és Fejlesztési Osztállyal.

felelős: polgármester

határidő: 2024. március 12

Kalocsa, 2024. 01. 17.

Dr. Filvig Géza

polgármester

előterjesztést készítette: Dr Kiss Csaba jegyző

Kalocsa Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzat Elnökétől

ELŐTERJESZTÉS

Kalocsa Város Önkormányzat Képviselő-testületének soron következő ülésére

Tárgy: Emlékmű állítása a Kalocsa Belvárosában Nagyidai Sztojka Ferenc emlékére.

Tisztelt Polgármester Úr!

Kalocsa Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzata emlékművet (mellszobrot) szeretne állítani Nagyidai Sztojka Ferenc cigány származású költő, szótárkészítő és műfordító tiszteletére és emlékére Kalocsa Belvárosában. A felmerülő költségeket a Társadalmi esélyteremtési Főigazgatóság (TEF) költségvetéséből fedezné. Terveink szerint az alkotást Kállai András cigány származású szobrászművész készítené el.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Belváros frekventált pontján engedélyezzék az emlékmű felállítását.

Két helyszínt jelöltünk meg **1. Búzapiactér Coop előtti volt szökőkút**

2. 56-os emlékpark

Indoklás:

Nemzetiségi önkormányzatunk fontosnak tartja a cigányság kulturális hagyományainak és emlékeinek ápolását. Nagyidai Sztojka Ferenc a cigányság kiemelkedő alakja. Ő volt az első kortársai között, aki megalkotta a Lovári Szótárat.

Nagyidai Sztojka Ferenc

Sztojka Ferenc (cigány becenevén Fardi) 1855 márciusában született Uszódon. Szótárkészítőként, költőként és műfordítóként Nagyidai Sztojka Ferenc néven vált ismertté. Sztojka József (Sztojka Pál nagyvajda gyermeke) és Kozák Borbála egykori sátoros cigányok fia volt. Szülei 1849-ben hagytak fel a vándorérettel, s

telepedtek le az akkor Pest-Pilis-Solt vármegyéhez (ma Bács-Kiskun Vármegyéhez) tartozó Uszódon. A kor azon kevés cigány emberéhez tartozott, aki középiskolát végzett. 1875-től katonaiskolába járt, s honvédségi altisztté avatták. Bosznia okkupációja idején – még harmadéves altisztként – a 38. gyalogezredben szolgált. A hadjárat alatt jelentkezett először költői szenvedélye. Akkor írt verseit Grádasaczbán (ma Gradacac), az ottani hírlapok közölték. Később a Fővárosi Lapokban is jelentek meg költeményei. Kivételes nyelvtelenséggel bizonyult, cigány anyanyelvén kívül nyolc nyelven beszélt. Habsburg József főherceg (József Nándor fia), a Magyar királyi Honvédség megszervezője és első főparancsnoka, már csapattiszt korától nagy kedvteliséssel, később pedig tudományos igénnyel is foglalkozott a cigány nyelvvel. A roma nyelvjárások (köztük a lovári dialektus) első – az akkori Európában is egyedülálló – rendszerezett nyelvtanát végül Czigány nyelvtan-Romano csibákero sziklaribe cím alatt 1888-ban jelentette meg, a Magyar Tudományos Akadémia vállalkozott kiadására. Munkájában olyan cigány személyiségek voltak segítségére, mint például Ipolysági Balog Jancsi, az 1848/49-es szabadságharc alatt Guyon Richárd hadtestének zenélő-harcoló hőse, az 1850-ben közreadott első hazai cigány nyelvű nyomtatvány, a „legelső cigány imádságok” írója. (Az Ipolysági zenekar prímásának halálakor a méltó temetésköltségeit is a főherceg vállalta magára.) Sztojkatól is segítséget kért, akinek áttekintésre, észrevételezésre megküldte a kéziratait. Maradtak fenn Uszódra keltezett válaszlevelek, amelyben ezek megérkezettéről tudósított majd javítási észrevételeket közölt vele Sztojka. A honvédségtől is szabadságot kaptak, hogy cigány – magyar szótárt szerkeszthessen. Amikor 1866-ban elkészült, a megjelentetés teljes költségeit a főrangú úr, a honvéd főparancsnok vállalta magára. Ezért is kapta azt a címet, hogy „Ő császári és magyar királyi fensége József főherceg magyar és cigány nyelv gyök-szótára. Romané álává. És ezért van az is, hogy a kötet elején mindkettejük képét közölték. Nem sok könyv lehet a világon – talán csak ez az egy – amelyet egy cigány ember és egy királyi herceg arcmása vezet be. Kalocsán nyomtatták ki 600 példányban.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy kérésünknek adjon helyt.

Kalocsa, 2023. 2024.01.12.

Sztojka István

elnök

Kalocsa Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzat

6300.Kalocsa, Hősök útja 24/a Tel: 06203905581

Tárgy: emlékmű állítása Nagyidai Sztojka Ferenc emlékére

Nagyidai Sztojka Ferenc
(1855-1929)

Búzapiac tér

Tervező: Sztojka István

Készítő: Kállai András

